

SVĒTĀ TĒVA FRANCISKA VĒSTĪJUMS

LIELĀ GAVĒŅA LAIKAM 2022. GADĀ

“Nepagursim, labu darīdami, jo savā laikā mēs pļausim, ja nepagursim. Kamēr mums ir laiks, darīsim labu visiem, bet sevišķi ticības brāļiem.” (Gal 6, 9–10)

Dārgie brāļi un māsas!

Lielais gavēnis ir labvēlīgs laiks individuālai un kopienas atjaunotnei, jo tas tuvina Jēzus Kristus nāves un augšāmcelšanās pashālajam noslēpumam. Mums nāks par labu, ja 2022. gadā sava Lielā gavēņa ceļojuma sākumā pārdomāsim svētā Pāvila atgādinājumu galatiešiem: “Nepagursim, labu darīdami, jo savā laikā mēs pļausim, ja nepagursim. Kamēr mums ir laiks (*kairós*), darīsim labu visiem, bet sevišķi ticības brāļiem” (Gal 6, 9–10).

1. SĒJA UN PĻAUJA

Šajā fragmentā apustulis atsauca uz sējas un pļaujas simbolu, kas Jēzum bija ļoti tuvs (sal. *Mt* 13). Svētais Pāvils runā par *kairós* – labvēlīgu laiku labā sēšanai, domājot par nākamo pļauju. Kas mums ir šis “labvēlīgais laiks”? Nav šaubu, ka Lielais gavēnis ir labvēlīgs laiks, taču ne tikai – tā ir visa mūsu šīs dzīves dzīve, kuru zināmā mērā simbolizē Lielais gavēnis.¹ Pārāk bieži mūsu dzīvē dominē alkatība, vēlme iegūt, uzkrāt un patērēt, kā to parāda Evaņģēlija līdzība par neprātīgo bagātnieku, kurš iedomājās, ka viņa dzīve var būt nodrošināta un laimīga, pateicoties bagātīgai ražai un labumiem, “kurus viņš bija uzkrājis savos apcirkņos” (sal. *Lk* 12, 16–21). Lielais gavēnis aicina mūs atgriezties, mainīt domāšanas veidu tā, lai dzīvē rastu skaisto un patieso nevis krājot, bet gan dodot, nevis iegūstot, bet gan sējot labo un ar to daloties.

Pirmais, kurš sēj, ir pats Dievs – Viņš ļoti dāsni “turpina sēt bagātīgu labā sēklu cilvēku saimei” (*Fratelli tutti*, 54). Lielā gavēņa laikā esam aicināti atsaukties Dieva dāvanai, pieņemot Viņa Vārdu, kurš ir “dzīvs un darbīgs” (*Ebr* 4, 12). Regulāra Dieva Vārda klausīšanās dara mūs atvērtus un paļāvīgus Viņam un nes augļus mūsu dzīvē (sal. *Jk* 1, 21). Tas sniedz mums lielu prieku, pat vairāk – aicina mūs kļūt par Dieva līdzstrādniekiem (sal. *I Kor* 3, 9), jo, labi izmantojot šo laiku (sal. *Ef* 5, 16), mēs arī varam sēt labo. Šis pamudinājums sēt labo nav jāuzskata par nastu, bet gan par žēlastību, Radītāja doto līdzekli, lai mēs aktīvi iesaistītos Viņa pašā dāsnajā labestībā.

¹ Sal. *Angelus*, 2013. gada 17. martā.

Un kā ar pļauju? Vai tad mēs neizsējām sēklu, domājot par pļauju? Protams! Uz ciešo saistību starp sēju un pļauju svētais Pāvils norāda ar vārdiem: “Kas skopi sēj, skopi arī pļaus, un, kas bagātīgi sēj, tas bagātīgi pļaus.” (2 Kor 9, 6) Bet par kādu pļauju ir runa?

Pirmie iesētā labie augļi parādās mūsos pašos, mūsu ikdienas dzīvē, pat mūsu mazajos labvēlības žestos. Dievā neviens mīlestības akts, lai cik mazs tas būtu, kā arī neviens upuris neies zudumā (sal. *Evangelii gaudium*, 279). Tāpat kā mēs pazīstam koku pēc augļiem (sal. *Mt* 7, 16; 20), tā arī dzīve, kas pilna ar labiem darbiem, izstaro gaismu (sal. *Mt* 5, 14–16) un nes Kristus labo smaržu pasaulei (sal. 2 Kor 2, 15). Kalpošana Dievam, esot atbrīvotiem no grēka, nes svētumu, un tas viss ved uz mūžīgo dzīvi (sal. *Rom* 6, 22).

Patiesībā mēs redzam tikai nelielu daļu no iesētā augļiem, jo saskaņā ar Evaņģēlijā teikto “cits ir, kas sēj, un cits ir, kas pļauj” (*Jņ* 4, 37). Tieši sējot par labu citiem, mēs piedalāmies Dieva dāsnajā mīlestībā: “Ir patiesi cēli ieticēt mūsu sētā labuma apslēptajam spēkam, lai tādējādi aizsāktu procesus, kuru augļus pļaus citi” (*Fratelli Tutti*, 196). Labā sēja atbrīvo mūs no savtīgu interešu šaurības, piešķir mūsu rīcībai cēlsirdības perspektīvu un iekļauj mūs Dieva labestības plāna brīnumainajos apvārsņos.

Dieva Vārds paceļ un paplašina mūsu redzes apvārsni: atklāj, ka vispatiesākā pļauja ir eshatoloģiska Pastarās dienas pļauja – dienas, kurai nav gala. Mūsu dzīves un darbības brieduma auglis ir “auglis mūžīgai dzīvei” (*Jņ* 4, 36), mūsu “manta debesīs” (*Lk* 12, 33; 18, 22). Jēzus pats izmanto sēklas simbolu, kas nomirst zemē, lai nestu augļus, attiecinot to uz savas nāves un augšāmcelšanās noslēpumu (sal. *Jņ* 12, 24); savukārt svētais Pāvils šo simbolu izmanto, lai runātu par mūsu miesas augšāmcelšanās noslēpumu: “Sēts top iznīcībā, bet augšāmceļas neiznīcībā. Sēts top negodā, bet augšāmceļas godībā. Sēts top nespēkā, bet augšāmceļas spēkā. Sēta top dabīga miesa, bet augšāmceļas garīga miesa” (*I Kor* 15, 42–44). Cerība ir tā lielā gaisma, kuru augšāmcelušais Kristus nes pasaulei: “Ja mēs tikai šajā dzīvē ceram uz Kristu, tad esam visnožēlojamākie cilvēki. Bet Kristus ir augšāmcelies no mirušajiem, pirmais no aizmigušajiem” (*I Kor* 15, 19–20), lai tie, kuri mīlestībā cieši savienoti ar Viņu “nāves līdzībā” (*Rom* 6, 5), būtu arī cieši vienoti caur Viņa augšāmcelšanos mūžīgai dzīvei (sal. *Jņ* 5, 29): “Tad taisnie mirdzēs kā saule sava Tēva valstībā” (*Mt* 13, 43).

2. “NEPAGURSIM, LABU DARĪDAMI”

Kristus augšāmcelšanās atdzīvina laicīgās cerības ar mūžīgās dzīves lielo cerību, jau tagad dāvājot pestīšanas sēklu (sal. Benedikts XVI, *Spe salvi* 3, 7). Piedzīvojot rūgtu vilšanos par izpostītiem sapņiem, dziļu nemieru nākotnes izaicinājumu priekšā un mazdūšību mūsu

nepietiekamo resursu dēļ, var rasties kārdinājums meklēt patvērumu savā egocentrismā un vienaldzībā pret citu ciešanām. Tik tiešām pat mūsu labākās rezerves ir ierobežotas: “Nogurst jaunekļi, pagurst varoņi – kluptin tie klūp!” (*Is* 40, 30). Tomēr Dievs “nogurušam dod spēku un spēcina to, kam nav stipruma” (*Is* 40, 29), bet tie, “kas cer uz Kungu, atgūst spēku, ceļas spārnos kā ērgļi, skrien un nepiekūst, iet un nepagurst” (*Is* 40, 31). Lielais gavēnis aicina mūs palikt ticībā un cerībā uz Dievu (*sal. 1 Pēt* 1, 21), jo, tikai uzlūkojot augšāmceļušos Kristu (*sal. Ebr* 12, 2), mēs spēsim atbildēt uz apustuļu aicinājumu: “Nepagursim, labu darīdami” (*Gal* 6, 9).

Nepagursim lūdzoties. Jēzus mums mācīja “vienmēr Dievu lūgt un nepagurt” (*Lk* 18, 1). Mums vajag vienmēr Dievu lūgt, jo mums ir vajadzīgs Dievs. Domāt, ka mums vajag tikai pašiem sevi, ir bīstama ilūzija. Ja pandēmija ir pastiprinājusi apziņu par mūsu individuālo un sociālo trauslumu, tad lai Lielais gavēnis ļauj mums piedzīvot mierinājumu, ko dod ticība Dievam, bez kura mēs nevaram pastāvēt (*sal. Is* 7, 9). Neviens nenasniedz pestīšanu vienatnē, jo mēs visi esam vienā laivā vēstures vētraino notikumu vidū.² Un nav šaubu, ka neviens nevar sasniegt pestīšanu bez Dieva, jo vienīgi Jēzus Kristus pashālais noslēpums triumfē pār tumšajiem nāves ūdeņiem. Ticība nepasargā mūs no dzīves nastām un satricinājumiem, bet tā ļauj iziet tiem cauri vienotībā ar Dievu Kristū, stipriem cerībā, kas nepieviļ un nepamet kaunā, jo Dieva mīlestība caur Svēto Garu, kas mums dots, ir ielieta mūsu sirdīs (*sal. Rom* 5, 1–5).

Nepagursim, izskaužot ļauno no mūsu dzīves. Lai miesas gavēnis, uz kuru mūs mudina Lielais gavēnis, stīprina mūsu garu cīņā ar grēku. *Nepagursim izlūgties piedošanu Gandarīšanas un izlīgšanas sakramentā*, apzinoties, ka Dievs nenogurstoši mums piedod.³ *Nepagursim cīņā ar kārību (concupiscencia)* – vājību, kas dzen egoismā un visa veida ļaunumā, gadsimtu gaitā rodot dažnedažādus veidus, kā cilvēku ievilināt grēkā (*sal. Fratelli tutti*, 166). Viena no šādām vājībām ir atkarība no digitālajiem medijiem, kas noplicina cilvēku attiecības. Lielais gavēnis ir atbilstošs laiks, lai pretotos šiem kārdinājumiem un izkoptu integrālākas cilvēku komunikācijas formas (*turpat*, 43) – patiesas personīgas tikšanās aci pret aci.

Nepagursim, darot labu aktīvā tuvākmīlestībā. Gavēņa laikā mēs varam praktizēt dāvanu došanu ar priecīgu sirdi (*sal. 2 Kor* 9, 7). Dievs, kas “dod sēklu sējējam un dos arī maizi ēšanai” (*2 Kor* 9, 10), nodrošina mums ne tikai iztiku, bet palīdz arī būt dāsniem, darot labu citiem. Tas tiesa, ka mums visu savu dzīvi jāšēj labais, tomēr izmantosim šo īpašo gavēņa laiku, lai

² Sal. Sv. Augustīns, *Serm.* 243, 9, 8; 270, 3; *En. In. Ps* 110, 1.

³ Sal. Lūgšana Sv. Pētera laukumā par pandēmijas izbeigšanos (2020. gada 27. martā).

parūpētos par tuvākajiem, par tiem brāļiem un māsām, kurus sastopam ievainotus dzīves ceļā (sal. *Lk* 10, 25–27). Gavēnis ir labvēlīgs laiks, lai meklētu, nevis izvairītos no tiem, kuriem ir vajadzīga palīdzība, lai meklētu, nevis ignorētu tos, kuri ilgojas dzirdēt labu vārdu, lai apmeklētu, nevis pamestu tos, kuri cieš no vientulības. Darīsim *labu visiem*, veltīsim laiku, mīlot vismazākos un neaizsargātākos, pamestos un noniecinātos, diskriminētos un atstumtos (sal. *Fratelli tutti*, 193).

3. “JA MĒS NEPAGURSIM, MĒS PĻAUSIM SAVĀ LAIKĀ”

Katru gadu Lielais gavēnis mums atgādina, ka “labo, tāpat kā mīlestību, taisnību un solidaritāti, nevar īstenot vienreiz un uz visiem laikiem; to vajag īstenot katru dienu” (turpat, 11). Lūgsim Dievu, lai Viņš dāvā mums zemkopja lielo pacietību (sal. *Jēk* 5, 7), ka mēs nepagurstam darīt labo soli pa solim. Ja kāds krīt, lai izstiepj rokas pretī tēvam, kurš vienmēr piecels. Ja esam nomaldījušies, ļaunā gara viltības piekrāpti, nekavēsimies atgriezties pie Dieva, kura “piedošana ir dāsna” (*Is* 55, 7). Šajā atgriešanās laikā, kad mūs stiprina Dieva žēlastība un vienotība ar Baznīcu, lai nepagurstam, darot labu. Gavēnis sagatavo augsni, lūgšana dod tai valgmi, un labdarība dara to auglīgu. Lai stipri ticam, ka “mēs pļausim savā laikā, ja nepagursim” un ka “ar pacietību mēs saņemsim to, kas apsolīts” (*Ebr* 10, 36) mūsu un citu pestīšanas labā (sal. *1 Tim* 4, 16). Izkopjot brālīgu mīlestību pret ikvienu, mēs esam vienoti ar Kristu, kurš ir atdevis savu dzīvību par mums (sal. *2 Kor* 5, 14–15), un mēs jau izbaudām Debesu valstības prieku, kurā Dievs būs “viss visā” (*1 Kor* 15, 28).

Lai Jaunava Marija, kura nesa Pestītāju savā miesā un visus vārdus glabāja, “tos pārdomādama savā sirdī” (*Lk* 2, 19), izlūdz mums pacietības dāvanu. Lai viņas mātišķā klātbūtne mūs pavada tā, ka šis atgriešanās laiks nestu mūžīgās pestīšanas augļus.

Romā, Laterānā, pie sv. Jāņa, 2021. gada 11. novembrī, Svētā Mārtiņa, bīskapa piemiņas dienā

[Francisks]